

Előfizetési díj:

Postán vagy Pécsen házhoz küldve:
egész évre 5 ft., félre 2 ft 50 kr.
negyed évre 1 ft 25 kr.
Egyes szám 10 kr.
Megjelenik minden szombaton.
Egyes számok kaphatók Weidinger N.
könyvker. (Széledtér-tér.)

SZERKESZTŐI IRODA:

Ó-pósta-utca 16-ik szám.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.

Előfizethetni helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai külvárosban,
Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Hirdetések ára:

Egy öt hasábolos pélt sor egyeztet
megjelenését 6 kr., 3-szori 5 kr.,
10-szeri 4 kr. illetendő. — Minden
hirdetést után 30 kr. belföldi illetendő.
A hirdetési díj előre fizetendő.

KIADÓ HIVATAL:

János-utca 8-ik szám.

PÉCSI FIGYELŐ.

A delegációk.

A király és a közös miniszterek Budapest falai közt időznek. A ritka vendégek a delegációk rendkívüli ülésszakára jöttek, mely folyó hó 1-én nyílt meg és mint bírlék nagyon rövid tartama lesz.

Ez a második eset husz év óta, hogy a delegációk rendkívüli ülésszakára jöttek össze. Az első a bosnyák okkupáció alkalmával volt. Az összehívás okának rendkívülségét akkor nem lehetett vitatni.

Es vajjon a mostani rendkívüli ülésszakának van-e és mi a rendkívüli oka? Emlékeztethetjük, hogy ez előtt néhány héttel határozta el Bécsben a delegációk összehívását a közös minisztertanács, mely közvetlenül a német birodalmi gyűlés katonai vitája és Bismarck dörgedelmes beszédei után ült össze, és nyilván ezeknek a hatása alatt állott.

Bismarck és Moltke akkor oly dolgokat mondtak, melyekről egész Európa nyavalyába esett. A háborút bizonyosnak tartották. A közös minisztertanács szintén a fenyegető háború miatt találta szükségesnek a delegációkhoz folyamodni.

Am a helyzet most megváltozott. A változást a német választások eredménye és még inkább az osztrák-magyar-olasz-német szövetségnek megújítása okozta. Bismarck irányozzuk figyelmünket először is látni fogjuk a lázas hadikészülődéseket, másodsor minduntalan halljuk, hogy a népek nem akarnak háborút, kormányaik pedig a béke fenntartásán fáradoznak, ami valószínűleg sikerülni fog.

De hát ha nem lesz háború, ha nincs háború ok, akkor minek a pénzparázás, az óriási hadikészülődés?

Ezt a roppant ellenmondást fejtik meg a népeknek, fejtik meg nekünk a delegációknak.

Annnyit tudnak a népek is, hogy lát-szolg a német-francia viszony nem rosszabbodott. A viszony nem változott a német választások után sem. És mégis mindkét nemzet háborúra készül.

Azt is tudjuk, hogy a bolgár ügy ott van, ahol volt Battenberg Sándor visszalépése után. Voltak konferenciák, de azokon mitsem végeztek, a felek fenntartották álláspontjukat. Az ellentétek ugyanazok, melyek évek óta léteznek. Miattuk eddig háborunk nem volt, miért lenne ezután? Miért készülődik hát nyakra-főre a muszka, miért készülődünk mi?

A kérdéseket kétféleképpen lehet megfejtetni. Vagy annyira elmérgesedtek már a nemzetközi viszonyok, hogy a kormányok a diplomáciai uton való orvoslást lehetetlennek tartják, vagy a népek háborús aggodalmait zsákmányolják ki arra, hogy szép szerével és könnyedén vá-

hassanak eret a népeken és a militarizmus bályványának újabb áldozatokat hozzassanak.

Szinte előre halljuk, hogy a kérdőjeleké gőrbült delegátusokat a külügy-miniszter mily sokat sejtető, de semmit sem mondó jelentéssel fogja lefűzni. A béke fenntartásában — körülbelül így fog beszélni — bizhatunk; a helyzet komoly, de azért nem fenyegető; készülődnünk kell, de csak azért, mert mások is készülődnek.

Nos hát, nem habozunk kimondani, ha a helyzet ilyen és nem rosszabb, akkor csínyján kell bánni a megszavazott milliókkal. Ne tegyék tönkre a népet a fegyveres béke terheivel. A politikai súlyegyet ne a fegyverek esztétikájával, ne a nép filléreinek fitogtató dobálásával ügyekezzenek fenntartani, hanem becsültes, a népek üdvét célzó politikával.

Talán majd körülményesebben fogják megérteni velünk, hogy mi a delegációk rendkívüli ülésszakának rendkívüli oka. Tegyük ezt meg, hogy megvédjük a rendkívüli teher elviselésére.

Országgyűlés.

A képviselőház mult pénteken (febr. 25.) a honvédelmi költségvetés tárgyalásával bevégezte az egész költségvetési tárgyalást. Zimándy Ignácot néhány erősebb kifejezése miatt az elnök rendre utasította. Zay Adolfnak a hazai ipari érdekében benyújtott határozati javaslatát a kormánypart leszavazta. Zay Adolf azt indítványozta, hogy a honvédség és népfelkészség szükségletei kizárólag, a közös hadsereg szükségletei pedig a kvóta arányában szereztesse meg a hazai ki-sébb és közép iparnál. Ezt az indítványt, melyet a legjogosultabb érdek és hazafiság diktál, a kormánypart leszavazta! Lehetetlen, hogy a kormánypartnak ezt az eljárását nemcsak a hazai iparosok, hanem az ország összes lakossága a legnagyobb megbotránkozással ne fogadja, kivált, ha tudomásul veszi, hogy az osztrák képviselőház hasonló indítványt fogadott el, természetesen az osztrák ipari érdekében. Az amugyis hatalmas osztrák ipari érdekében az osztrák törvényhozás megtesz minden lehetőt, míg a magyar kormány még abban sem akarja támogatni a tengődő hazai ipart, amihez legszemből jussa van. Ez gyalázatos botrány, melynek szépitésére semmit sem lehet felhozni. Mert az nem igaz, hogy a közös hadügyminiszter amugy is igénybe veszi a hazai ipart. Az a két-három cég, mely Magyarországból szállít — bécsi cég, a nagyobb hason tehát az osztrák szállító, és nem a magyar iparosé. Az is nyílt titok, hogy a honvédség több rendbeli szükségletét

Ausztriából fedezik, tehát itt is rövidséget szenved a hazai ipar. A kormánypart magatartását nem lehet másképp érteni, mint hogy az osztrákoktól való gyáva félelem miatt tett kedvezményt az osztrák iparnak a magyar ipar legnagyobb kárára. Magyar iparosok! Ajánljuk figyelmetekbe a kormánytunk ezt az alyai gondoskodását!

Szombaton az országgyűlés mindkét háza tartott ülést. A főrendiház a honvédség és népfelkészség felszereléséhez szükséges költségekről szóló törvényjavaslatot tárgyalta s azt egyhanglag elfogadta. — A képviselőház kérvényeket tárgyalott. Erdélyes vita támadt Lisz Ferencz hamvainak hazaszállítása fölött. A miniszterelnök nem valami bizelgőleg nyilatkozott a nagy zeneköltőről, de azért pártolta a tervet. Thaly Kálmán megpendítette Rákóczy Ferencz hamvainak hazaszállítását. Az ülés végén Nendtvich Károly a kivándorlás megállítását iránt tett interpellációt.

Hétfőn Polónyi Géza a tőzsdebíroság reformjáról beadott indítványát okolta meg igen alapos beszédben. Az igazságügy-miniszter azonban ellenzi a reformot és a ház többsége nem kívánt belemenni az indítvány tárgyalásába. Aztán Széchenyi Pál gróf közgazdasági miniszter javasolt Olay Szilárd interpellációjára a kereskedelmi palota tárgyalóban. Végül Tisza Kálmán miniszterelnök válaszolt Apponyi Albert grófnak a választási visszaélések megállítására célzáló interpellációjára. A miniszterelnök csak félrendszabályokat akar. Nem akarja őszintén, hogy Magyarországon az országos képviselők megválasztása lehetőleg visszaélések nélkül történjen, nem akarja őszintén, hogy a képviselőház csakugyan a nemzetet képviselje. Ezt a vádat idézte föl maga ellen ama válaszával, melyet adott Apponyi Albert grófnak a választási visszaélések megállítására tárgyában tett interpellációjára. Egy törvényjavaslatot ígért, melyben egyebek közt kimondatnék, hogy az a képviselő, ki visszaélések útján választatik meg, bizonyos időre ne legyen megválasztatható képviselőnek s az illető választókerület se gyakorolhassa bizonyos ideig választási jogát. Ennyit akar Tisza s nem többet. A ki ismeri nálunk a választások lefolyását, azonnal belátja, hogy ennyi intézkedés nem elég a választások tisztaságának megőrzésére. Ugyanis hol és kik hamisítják meg a választásokat? Meghamisítják a választók névjegyzékének összeállításánál. A hivatalos közegek itt követik el a legtöbb visszaélést, melyek ellen a főlösztőlás joga olyan mint a szentelt víz. Sok visszaélés történik a választási eljárásnál is. A választásnál megbízott tisztviselők telelősségre vonhatók ugyan, de daczára a számtalan visszaélésnek ujjaikon számlálhatjuk meg, hogy hány ilyen tisztviselőt

büntettek meg. Visszas állapot az is, hogy a választások érvénye fölött nem a kirakuria, hanem a képviselőház maga dönt. Ugyan hány kormányparti képviselőt tagadtak meg az igazolást? Hiszen még a szent-endrei kerület képviselőjét is igazolták. A reformoknak ezekre is ki kellene terjeszkedni, megközelítőleg tiszta választások csak akkor volnának biztosítva. Mivel Tisza hatalma a visszaélések, korrupció és törvénytelen ségek szemétdombján alapszik, azért fázik a tiszta képviselőválasztások fölött.

Kedden a költségvetési tárgyalás véget ért. Helfy Ignác és Apponyi Albert gróf erőteljes beszédben okolták meg az ellenzéki pártok bizalmatlansági szavazatát. A törvényjavaslat fölött névszerinti szavazás volt. 451 képviselő közül igenel szavazott 219, nem-mel 104, távol volt 127. A többség 115.

Szerdán rövid ülést tartottak, melyen a költségvetési törvényjavaslatot harmadszori fölulvasásban is elfogadták. Papp Elek két interpellációt terjesztett be. Az egyik az uszoralgyben, a másik adóengedély ügyében szólt.

Magyar sovinizmus.

Megszoktuk már, hogy számos külföldi és hazánkban élősködő ellenségünk lehetőleg kedvezőtlen színekben eseteljenek bennünket a világ előtt, és szinte csak az agyagátok tekintjük, ha egyik-másik nagy szellemű germán, vagy ten költ elméjű szláv a legbárább dolgozkat terejszgeti felőlünk.

Oda sem nézünk az Erdélyben askálódó, hazafiatalan szászoknak, semmibe sem vesszük a diós runnyok támadásait és tétlen állunk, hogy a tót papok és ruhén daskalok hirdessék a panszlavizmus magas röptű eszméit. — De azért az egész világon nincsen nép, mely inkább nyomná el a szerencsétlen nemzetiségeket, mint a magyar. Német, román, tót vetélkedve hirdetik, hogy mily iszonyatos kínokat szenvednek szegények, hogy rabságban szynlődnék, nem mozoghatnak szabadon, hogy nem beszélhetik nemzetük nyelvét. Persze a mivel külföld, mely a német lapok és folyóiratok bölcseisége folytán kevesebbet tud rólunk, mint a Kongó vidékéről, nagy jámboran el is hiszi e töméntelen vádakot, melyeket nem egy ízben iparkodunk megczatolni.

Ki ne emlékeznék a diós Schulverein ellen rendezett tüntetésekre? Mikor a nemzetiségek korlított utasítottak vissza a germánegylet támadásait, mikor éppen a németek álltak élen annak a mozgalomnak, mely egyrészt a vádaskodó egyet ellen, másrészt a magyarság mellett tett fényes tanbizonyítékot.

A tüntetés lezajlott, a Schulverein régen kiheverte ezt az arculcsapást, melylyel védeneczei tisztelték meg a hivataln prókátort; azóta is folytatja alattomos működését! Legújabbán diadalmas érzettel mutatgat a képviselőháza: Ime, hiszen maguk a magyarok ismerik el, hogy messze mentek, hogy zsarnokságunk elérte tetőpontját. A képviselőháznak tiszteletben megőszült tagja, a függetlenségi pártnak kiváló bajnoka emelte föl szavát az elnyomottak érdekében.

Ki hitte volna, hogy a jeles pártfőnök ily hibába essék? A hazafiatalan sajtó termékei, a Tribuna kollégái természetesen segitenek a zajongásba és fájdalmas vonításuk elhat majd drágálások ellenfeleink füleire, és szörnyűkőve beszélik majd Európazerte, hogy milyen erőszakos nép vagyunk.

Persze arról hallgatunk majd, hogy mily fényesen czáfolták meg a szerencsétlen képviselő állításait; azt el nem fogadjuk mondani, hogy az összes pártok elfordultak a rögeszme áldozatától, hogy a megtevényt magyar apostola lehet némely zavargó elemnek, de nem lehet szószólója, nem lehet tolmácsa a hazában általánosságban uralkodó nézeteknek; szaporíthatja számát azoknak, kik abból élnek, hogy siránkoznak és izgatnak; de komoly, számbavehető politikuskak nem tekinthetők.

Bizony ideje volna, hogy elhagyjuk ezt a semmitbábol eljárásunkat, és ártalmatlanná tessék a honban bujkáló őriembereket, kik hazafiatalanságokkal szerzik kenyereket. Ne a nemzetiségeket ellen küzdjünk, hanem az igaztótól szabadtítsuk meg Magyarországot.

Vagy hat igazán elhiszi a tribúnák hívei, hogy a maroknyi oláh népség, holmi nagy Romániáról álmodozik? Hiszen jól tudjuk, hogy nincsen másra gondja, mint „pulisz“-kara. Ha lelketlen emberek jelleme vezetnek, soha eszükbe sem jutna arra gondolni, hogy ők a magyarok ellenségei.

Vagy a ruthének, akiket jegyzőik és papjaik hoznak rossz hírbe, igazán várják a fehércsár világraszóló hatalmat? Az a nép, mely Árpád hadait követte, mely ép oly régen honol Mármaros és Ung megyékben, mint a magyar az alföldi rónán, gyűlölné a magyarokat? Hiszen látnuk őket küzdeni oldalaink mellett, látnuk verőket omlani a Magyar nemzet függetlenségéért, — szabadságért. — Ne az egyház ruháit, ne a jámbor tótot sújtja a magyar vándja a hitlenségért, és elpártolását, mert nem gondolhatjuk, hogy kigyót táplálunk testünk melegén, testünk vérel: Hanem szurja a lelkiismeret ama férfiak szívét, kik ezen esendes népek jóindulatát felhasználván, érdekeiket tartva szem előtt, gyáva és nyomorult igaztásaikkal igyekez-

föl neki, mintha e vonások üldöznék őt. Aztán elhagyta a betegnek ágát és Sándor elé térdelt.

— Lásd! mily hatalmas ön — mondá — bálsábol egy térdelő hölgy, összekulcsolt kezekkel kéri önek az irgalmat. Pedig büszkén mondatnám, hogy én nem leszek az öné soha, hogy érzelmeim nem képezhetik alku tárgyát, — hogy én más szeretek, s hogy jövőm intézésében nem ismerem el senkit urnak — de én nem ezen utat választom, — én a lélek nemes-ségre hivatkozva, önek a lemondását kérem. Lásd! két élet van önek a kezzeibe lerakva. Ha ön nem engedné meg, hogy az életben Lajosé legyen, — ezt megteheti, mert atyám akaratával nem fogok ellenkezni; — de önek a hatalmi köre csak az élet, — a halálban már nem ön az ur, — a sir rögein megtörik fegyverének éle, — az élet az öné, de a sir a miénk, — a sir egyesíteni fog Lajossal. Ez lesz szerelmünk győzelme a halálban! Oh! én látom önek az arezából, hogy lelkében erős tusa vívódik, szeméből a könnyörtletet olvasom le. Tudom, hogy ön nem tagadja meg tőlem, hogy a haldokló harezosnak bevallhassam, hogy szeretem! Aki a hazaért hal meg, az megérdemli e szót, mint a sirba viszen jutalmul! Ö az én fivéremnek, atyám fiának, — az ön nővere jegyesének menté meg életét és én e két életet ne adnák egy „szeretlek“ szót? — Oh! hisz hallgatásommal meghazudtolnám szívemet, melynek minden dobbanása Lajosé! Tchétek e róla, hogy szeretem és hogy e vallomást nem tudom tőle megtagadni a sir szélén? Oh! könnyörtlőn, legyen irgalmas e két megtört szívnek.

Amália zokogásba tört ki és a többiek is vele sirtak. Sándor megfogta Amáliát, és a szívébe szorította. —

TÁROZA.

Csöndes est....

Csöndes est, borongós álom
Hegyház elborult a tájon.
S kéklobban messze, messze,
Elmosódó fényt érzetve,
Egy parányi láng: — s a pásztor,
Félig ébren, félig álva,
Nem is ügyel már a dalra,
Mely hűtarsa ajakán szól:
Álmódóan boldogságról.
Ha a mennyből tiszta kékje
Sint uszik a búvós fenyvén,
S a szemem s a lelkem oda
Vész immár a csillagokba:
Ott a harna láthataron, —
Minth' az ég hasádná mentén —
Megvillan egy meteorfény,
S szétpattan... nyomát se látom:
Mert hogy ez a boldogságom....!

—y-x.

A szerelem hatalma.

Írta: Aggteleki (Ullein) Ferencz.
(Folytatás.)

Lajos teljesen kimeríté a lázas betegség. Mélyen elaludt. Amália majd kétségbeesett. Az orvos vigasztalta. Félőrái kínos esend után Lajos ismét kinyitá szemét.

— Megöltetek! Ferencz! menekülj a zúslól! Hol vannak hű embereim? E rémes éjjelen egyedül fekszem megaludt véremben? — Hát mindenki hűtlen lett volna hozzám? — Hol van a haremim, — vagy már lovam is elhagyott? — Még nyertetését sem hallani! —

Tehát így szoktak meghalni a hősök? — S minő leszen temetésük? — Ágyudörög és egy közös sirhalom? — Ez a hősök találója a másvilágon? — Még csak anyám, aki megsiratna! ... Oh! mily nyomorult az ember élete, s e nyomorúságos életet is csak egyszer lehet föloldozni! — Hát a szerető sirhalomra ültetek-e virágot? — És akinek nincs senkije aki szeretné? ...

Amália végigsimította Lajos fürteit. Ez őszerezzent. Bámúlva tekintett körül, mint aki mely álomból ébred. Most nyerte vissza Lajos öntudatát.

— Hogy kerültem én ide? — mondá. — Hisz az imént a harezmezőn voltam? Miért nem engedtetek álmodnom? Álomban enyém voltál Amália! Oh! ezen üdvözítő szendérgés! Karjaim közt tartottalak göresösen magamból szorítva, mintha félmem kellett volna, hogy elrabolnak tőlem. Ajkam ajkaddal olvadt egytűvé, — epedve néztem szép szeméidbe, s úgy lettem el ajkad rezgését. — Oh! mily nagyon szeretlek álomban! Ezer tört hordanék szívemben, ha az ily álom örökké tartana! Mily édes, sebemnek sajtása, mily üdvösség e szenvedés, ha ily boldogító álomba szenderül! — Szerelmem jutalma egy rövid álom! — Oh! böcsössem meg Amália a haldokló harezosnak, hogy a bizalom ily hangján meg szólani, — hisz a bucszó katonának hattyudala ez! — Szerettem, amióta csak ismerem, szeretem kimondhatlanul! Kúdtam a rövid életlen keresztlét, hogy enyém legyem, s most az ifjú élet letarolva! Ha az életben nem nyehettem el, ám legyen enyém a halálban, legyen a haldoklóé, — hisz csak pár percig lehet enyém, — most már nem kerül áldozatába a szó, megvallani, hogy szeret, — e vallomást meg jegyezse sem tépheti le ajkáról! Legyen e szó a hal-

dokló honvéd jutalma, — ne engdjen e szó nélkül a sir örök éjébe távoznom, — ott ugy is nagyon, nagyon hideg leszen! Adja ide kezét, mely nem lehetett enyém, — így, hadd csokoljam e drága kezeket, melyekbe üdvösségem volt lerakva! Ne féljen tölem, aki ugy tud szeretni mint én, attól nem kell félni! ... Kitudna ellentálni egy haldokló könyörgésének? Már hallom a szellemek halk szarnyverését, — hallom a szellemek lágy sóháját, — érzem mellemem a hant ridég súlyát, — mintha a kápolna kis harangját hallanám csöngegni. — a holtak e hívó szavát: Uj élet a halálban, új ismerősök a titkok örök honában! Etem a hazaé volt, enyém leszen a feledés. Holt testem a földé, lelkem a tiéd! ...

Amália borzasztó kínokat állott ki. Szeretle Lajost, s ugy érezte, mintha kétjék szívénél csak egy érvelése lenne, s ha az egyik meghal: meg kell halnia a másiknak is. Meghalli szabad: de az atya becsületének sértetlenségé kell maradnia. Eddőleg tekintett körül, mintha mondani akarná: könyörtöljete a haldoklón, könyörtöljete rajtam, engedjétek meg, hogy a sir szélén álló harezosnak bevallhassam szerelmemet! Az öreg gróf megérté e tekitetést, s azt gondolta, hogy meg kell őrtülni, midőn e két szeretett lényt így szenvedni látja. Elfűdte arcát, hogy eltitkolhassa könnyeit. Amália egyedül állt a világon, számkivetve szenvedéseivel. Senki sem szolt egy szót sem. Amália megszoritá Lajosnak kezét, mintha azt mondta volna neki: Lajos szeretlek, követni foglak a halálba, hogy amitől megfosztott bennlunket az élet, azt megtaláljuk a sirban! Lajos nem értette meg e néma kézzorítást.

— Perczeim meg vannak számlálva — mondá. — Sietnem kell. Jőjj hozzám közelebb Ferencz. Nyujtsd ide megsebzett karodat. E karok becsületes harezót viték. Egy eszméit fölvetétek, a — szabadságért. Mindig szeretttük egymást, te jó barát voltál, az Isten áldjon meg. Bérnői úr! ön pedig tegye boldoggá Amáliát, szeresse őt, mert e hölgy megérdemli, hogy szerette legyen.

Amália! gyengül a szavam, hajtsa ide fejét, hogy meghallhassa a haldokló bucsuzását. Most már nem szabad keresnem, hogy kit illet zokogása, a szeretőt-e vagy a hazaért meghalt honvédet. Elég az, hogy zokog. A sir szélén kétem szerelmemet, s nekem ama gondlattal kell meghalnom, hogy soha sem szeretett, szerelme nélkül távozom oda, ahonnan nem lehet többé visszajönni soha. Ne zokogjon, könnyi fájnak nekem. Szerelmeért élttem és szerelme nélkül kell meghalnom. Legyen boldog és felejtse el e szegény katonát. Igaza volt, a katonának is csak egy szive van, s kell, hogy annak minden dobbanása a hazaé legyen! Oh! e lecskét borzasztó volt nekem megtanulni! Kegyed volt az én mesterem, — nem mondhatja, hogy halálatlan tanítványa voltam, — ám szem léle tanának áldozatát! Diesfőséges, de boldogtalan halál! Kárhozat a sirban! Legyen boldog és felejtse! ...

Lajos szemei becsukódtak és mozdulatlanul fektött ágyában, mintha meg volna halva, — pedig ő még élt. Amália büszkén emelte föl fejét, — anyu méltósággal tekintett körül, mintha azt akarta volna mondani: most már fogadom a esatát — jőjjön a ki kedvet érez a küzelelemre — engemet készen találók. Elhatározta, hogy most már szembezáll, ha kell az egész világgal is. Ugy érezte, hogy ő nagyon erős, — Lajos szerelme erő és bátorságot kölcsönzött neki. De kitől is féljen, — hisz most itt van Lajos? Sokáig szemlélte a betegnek szenvedő vonásait, s ugy tűnt

tek a békés nyugalommal fölkaparni, és csendes együttét és testvériség örömet mindenekelőtt és keserűséggé ki-váltak változtatni.

Ezek ellen fenjünk töreinket, ezektől igyekezzünk megszabadítani az 1000 éven át annyit szarozt és hányatott hazát, kik a boldogság poharába annyiszor merget üntöttek, elméikben s talán ürkelőit szeretvén egy elpusztult nemzet romjai fölött. — De hál' Istennek a gondviselés karja mindig megoltalmazott bennünket e csapástól, s habár a kétségbeesés gyakran megfogyasztott bennünket, de szívünkben a bátorság és honszeretet nem tört meg végképen.

Irodalmunk.

Küldötség járt nemrégiben a vallás és köznevelési miniszternél, s figyel-mébe ajánlotta a magyar könyvkereskedők szomorú helyzetét, kérve egyszersmind hogy széles hatáskörrel hasson oda, mi-szerint a magyar művelt közönség s az irodalom lelkes művelői és terjesztői tanügyi férfiak nemesebb pártfogásban részesítsék a magyar könyvpiart.

Sokan beszéltek és írtak róla, éles bonczés alá vették a magyar közönség hajlamát a magyar termékek iránt, s fáj-dalom meggyőződtek, miszerint legelőkelőbb pénzes embereink nemcsak a legnél-külőbb, hanem a legkülönbözőbb házi szükségleteit is a külföld kereskedőitől és iparosaitól fedezik.

S e vád nem teljesen alaptalan. Kö-zönségünk nagyobbára szereti hangzatosnát a „nyelvében él a nemzet” igét, s cifráz-lak cifrább fölkezdőntökből, fanatikus lel-kesedéssel hangzatosnát a nemzetiség ér-dekeit; lángol irodalmunk és műveltségünk harcosaiért, dicsegti a magyar színészke-tet, de azért irodalmunk diszei ott heve-nek rakásra könyvkereskedőink polcáin.

Ez éppen az általános haladás kor-szakában történik, mikor a legrohamosabb az átmenet a nagy elmaradottságból a kultúra dicső magaslataira. És midőn el-rútluk azon pontot, melyben európai állás-pontot foglalunk el, s méltó örömmel fogadjuk el a művelt kelet és nyugot, észak és dél népe irodalmunk jelesebb termékeit, dicsőítve Jókait, s Csiky Gergely előtt föltárulnak a bécsi Burg-színház, s a né-met udvari színházak csarnokai, ez időben hangzanak minden oldalról a panaszok, hogy éppen a magyar közönség az, mely irodalmát és színművészetét, iparát és ke-reskedelmét nem pártolja.

Föllobbanó lelkesedésünknek mintegy szatirja gyanánt említhetjük azt a kül-lönös esetet, hogy irodalmunk egyik termé-kének diszkiadás, mely óriási költségekbe és fáradozásba került, melyre mindég büszke lehet a magyar könyvkiadás ügye, a fővárosban még el nem kelt és talan a kiadó nyakán maradt volna, ha arra a gondolatra nem jön, ami bizony reánk nézve nagy szegény, hogy a könyveket egy bécsi kereskedőnek bizományba adja, hol aztán példányoként elkeltek.

Külföldről 300-000 forintot adunk évenként ki könyvekről.

Tapasztalhatjuk továbbá, hogy közönségünk keveset szokta nézni a könyvek bel-tartalmát, igen nagy súlyt fektet a kül-sőségekre, a díszes kiállításra, olyannyira, hogy nevesebb íróink is, hogy műveik elkeljenek, a kiülő rajzolókra szorulnak, és ezáltal növelik műveik iránt az érdeklő-dést. De természetesen ez igen megdrá-gítja a könyvet, mert a szép kiállításra a könyvnek majdnem fél árát fordítják.

De ezen külsőség iránti rokonszenv

gyakran előmozdítja a férezművek kelését, olyannyira, hogy ezek, mert szépen van-nak kiállítva jobban kelnek, mint bár mily remek irodalmi becsült munka.

Az írói tisztelőid felét sem teszi a földszintes költségeknek és innen magya-rázható ki, hogy nálunk teljesen a költői p e n n á b ó l megélni nem lehet. Ezért kell írónak egy mellék kenyérkereset-féle után nézni.

A külföldön teljesen mások a viszonyok! Emlékezzünk csak Jókai nyi-ltatkozataira, melyszerint a „Czigánybáró” szövegkönyve annyit jövedelmezett neki, mint 24 magyar regénykötet összesen.

Lyrikusainkra pedig ugyancsak rossz idők járnak; hiszen láttuk, hogy a jelen-leg élő legnagyobb költőnknek Vajda Jánosnak költeményeit csak úgy lehetett kiadni, hogy irodalmunk legelőkelőbb elő-harcosai karöltve gyűjtötték az előfizet-seket; míg a külföldön már régóta elfe-lejtették az ily előfizetési íveket, nálunk legnagyobb költőnk rászorult.

Úgy látszik, visszasüllyedtünk abba a kórba, midőn az írók kényszerültek lelkes honleányok pártolását és előfizető gyűjté-seit igénybe venni.

De egy irányra az irodalomnak megfe-ltös kedveltségének örönd, a pozognagra, és ez bizonyára legkevésbé sem valik dicsőretére olvasó közönségünknek, ez mutatja, hogy mennyire romlott és ferde irányú az általános izlés; az ember mintegy megbotránkozza nézi, mint kapkodják a rikitőbbnél rikitőbb rajzolású könyveket; ezeket már természetesen nem a könyv-tárakból szerzik be.

Mind gyakrabban alakulnak kaszinók, olvasókörök, és ezeknek föladatak leszen, hogy a magyar irodalom új termékeit elter-jesszék. A sajátunk és kívált a szakköz-lönyöknek, oda kell hatniuk, hogy ne legyen oly ház, melyben könyvtár hiányoz-nék; a háztartás sokféle kiadásai mellett bizony nem lesz legbiztonságosabb az melyet a magyar irodalom pártolására szá-mítunk.

Hordjuk szívünkön miúdig ezen szent igét hogy „nyelvében él a nemzet”, és hasunk oda teljes erőnkkel, hogy irodal-munkat mely támasz nélkül bizonyosan el fog sátnyulni, lehetőleg emeljük.

Hiszen ha nem teljesítjük e téren kö-telességünket, ha a hazafias hangzatosnát mellett, irodalmunkat, a legdrágább kincsünket nem őrizhetjük, nem áldozunk érte, akkor nem sokára befog következni, hogy a „Tribuna” „Zastava” stb. többi nem hazafiatlan olvasói, kik azelőtt ál-dozni nem sajnálnak, hamarosan aratják elvetett magvaikról a kalászt.

Városi közgyűlés.

Pécs szab. kir. város köztörvényha-tósága hétfőn Percezel Miklós főispán el-nöklété alatt érvényes rendes közgyűlést tartott a bizottsági tagok élénk érdeklő-dése mellett. Hatvan bizottsági tag volt jelen s e szám a városi közgyűlések krónikájában nagy szám; rendszerint 40—45 bizottsági tag szokott egybegyűlni, mert hát fájdalom, általánosságban szólva — kevés ember érdeklődik manapság a köz-ügyek iránt. Első az „én” a második is az „én” s a harmadik sok egyéb „más” — és csak aztán következik a közügy. Ily szomorú viszonyok közt könnyen ér-tethető, hogy miért olyan nagy szám az a hatvan, már s. i. midőn a város atyái közül, kik az egy-néhányan vannak: csak hatvanan jelennek meg a közgyűlésre.

De térjünk napirendre. Olvastattott Baross Gábor közlekedés-

ben először hullatva örömkönyveket. Sándor elhagyta a termet. Lajos édesen mo-solygott.

Boldogság a halálban — mondá.

— Nem! nem édes Lajosom — szakítá őt félbe Amália — nem a halálban, — nekem élned kell, — te enyém lesz, — én foglak ápolni, — szerelmem új életet lehel beléd, hogy egy hosszú élet boldogságát megosztd velem.

Lajos kezében tartá Amáliának kezét és így aludt el. Mily édesen álmodhatott?!

Ezen esemény után két év telt el. Mindenzenek napja volt. A temető ün-nepi fényben üszött. A búzike márvány-emlékek mellett elhanyagolt halmozsák-emberénykedtek, — amott a gyertyák szárai, itt csak egy halvány mécs, — amott di-szesen ültözött úri nép, itt meg egy imá-dkozó árva didergő alakja. A nyomor és gazdagság találkaja. Egyenlőség a holtak parái fölött.

A temető kimagasló dombján áll egy fehér márványemlék. Mintha csillagokkal volna behintve. A virágokkal gazdagon föl-díszített halomra térdelő Percezel, a szülők, a fájdalomtól megtört Bérnőki, Ferencz, Vilma és Lajos. A kegyelet ad-ját rótták le a haza halottjának porai fö-lött! Sándort hősi küzdelmében érte a ha-lál. A legszebb halállal halt meg: a ha-zalát! E sirhalomnak kellett megoldani a bonyodalmat, e halom egyesíti Amáliát és Lajost, Vilmat és Ferenczet. Szenvedések jutalma a boldogság, Sándoré a dicső-ség halál, az embernek becsüllése és az emlékei iránti kegyelet, meg egy hideg ködaráb e fölirattal:

„A hős emlékére” 1848.
(Vége.)

Ugyi miniszter leirata, melyben a minis-teri tárcza átvételéről értesíti „hivatalosan” a várost és kéri egyuttal a városnak új indulat támogatását. Tudomásul vétett s Mendlik Ágoston apát-plebánus indítvá-nyára határozott, hogy fölirattilag üdvö-zöltetni fog s ezzel kapcsolatosan Pécs városát becses pártfogásába ajánlják.

Olvastattott a pénzügyminiszter leirata, mely szerint a városnak a földadól leszá-ltása érdemében fölterjesztett kérelme nem teljesíthető. Tudomásul vétett.

Olvastattott a belügyminiszter rendelete az 1887. évi költségvetés jóváhagyása iránt. Tudomásul vétett.

Olvastattott a belügyminiszter rend-elet a városi zalogház fölállítására érdem-ben. A rendelet szerint a forgalmi tőke külön közgyűléssel megválasztandó. A tisztviselő bizonyos évenként megállapít-andó jutalom helyett, perzenteként kap-jának és pedig a nyeresémen 2%-át. Tu-domásul vétett s ez értelemben tétetik meg a szükséges intézkedés.

A járdák tisztartására iránt alkotot szabályrendelet némi pótlással miniszteri leg helyben hagyott.

A szegényház építése ügyében készi-tett terv és költségvetés a miniszteri uta-sítás értelmében elkészült s a jövő fölter-jesztetni határozottat.

Az 1886. évi számszámados fölül-vizsgálására kiküldetett a volt bizottság.

A bizottság kezelebből kiküldött és ki-sorsolt bizottsági tagok helyeinek betölté-sére a választási nap f. évi március hó 20-ára tűzött ki.

Olvastattott a köztisztasági pótlék be-hozatala tárgyában javaslat, mely szerint a város tisztartására 11,000 frt lenne megválasztandó és pedig a házberádó, II. és III. osztály kereseti adó emelésével. Újra csak adomelés! Mindig csak ez a nótá járja. Czirák Ignác föl is szólalt elene Szerinte nem lehet a szegény em-bereket újabb és újabb adomeléssel súj-tani, hiszen már úgy is nyakig usznak a nyomorban s ebben tökéletesen igazza van. A köztisztaság kétségelentül költségekbe kerül s ezen költséget megvonni nem is le-het: de ennek előteremtését más uton és módon kell eszközölni, de semmi esetre sem adomelés által. Szavazunk s ha szavazunk történjék az névszerint, hadd tudjuk meg a nép, kik azok, a kik az adót emelik. — Mendlik Ágoston pártolná Czirák Ignác föl-szólását, ha csak a szegény emberek pártolásától volna szó. Szer-inte azonban másról van szó: egy közér-dek ügyről, a köztisztaságról. Mendlik azt tapasztalta, hogy a legtöbb szemetet azok a szegény emberek, a jó külvárosi atya-fiak csinálják; nagyon igazságos tehát, ha — rejjük is kivetik a köztisztasági pótdótd. — Hammerli János azt mondja, hogy míg egy részről szegény emberek is járulnak a köztisztaság költségeihez, másrészt ugyan-csak a szegény emberek nyerneik belőle hasznót mint utca-szép munkások. Par-tolja Mendlik azt föl-szólását. Egy Jó-zsef előre becsátja, hogy a gazdasági választmányban jól meghányták-vetették az ügyet, elfogadásra ajánlja a tanács előterjesztését Szerinte 4%-nyi adomelés vajmi csekély differenciát tesz ki a szegény embereké. Percezel Miklós főispán azt mondja, hogy a köztisztasággal kötelesség meghozni a szükséges áldozatot. Ha a város a maga jóvaltaért a saját jószántából nem hozna meg az esetben elrendelné a kormány. No és végre is Pécsset nem olyan nagy a szegénység, hogy ezt az áldozatot meg ne hozhatná a város közönsége. Bubregh Mihály úgy mond, hogy ha azt az osztályt tekintjük, a melynek érdeké-ben szóltat föl Czirák Ignác, azt tapasztaljuk, hogy az munkával tartja fön ma-gát s Péc ett, hálá Istennek munka min-dig akad, tehát van jövedelme a szegényebb osztálynak is. Sokszor pénzért sem lehet munkát kapni. Ezt az osztályt kivonjuk éppen nem lehet a teher alul. Ha az egyik osztályt kivonjuk, a másikat sem terhelhetjük s mi történik? Lesz szenny és pi-szok, betegség, kiált az epidémia és ez is-mét csak a szegény embert sújti legér-zékenyen. Papp József nem tartja igaz-ságosnak, hogy a külvárosiak ugyan azon arányban járuljanak ezen teher viselése-hez, mint a belvárosiak; mert a külváro-siak alig élvezik ezen intézmény hasznát. A belvárost naponta tisztogatják, a kül-városban pedig soha sem sepernek a város emberei, hanem maguk a lakók. Ha a külvárosi házigazdák maguk nem gondos-kodnának utcaik tisztartására, úgy bizon a város hatóságának gondoskodása mellett belefutadhatnának a piszkokba. Adassék ki az ügy még egyszer a szak-bizottságnak s hanyják-vessék meg újra; nagyon valószínű, hogy lehet oly mó-dozatot találni, mely által igazságos megol-dást nyerhet a nevezetes kérdés. Rath Matyas ajánlja elfogadásra a tanács vé-lényét. A polgármester s a főispán föl-szólása után határozatilag kimondott, hogy visszaadatik az ügy a gazdasági vá-lasztmányok újabb javaslatával végett.

Olvastattott a tanácsjelentése a Wei-dinger-féle malom megvétele tárgyában. A tanács az adásvételi szerződést megköt-tö. A vételár 11 500 frt. A míg a város át nem veszi a malmot addig a volt tulaj-donos a vételár 6%-ért bérben bírja. Tu-domásul vétett.

Következett az új színház ügy. A tanács jelentést tett, hogy a mult városi közgyűlés utasítása szerint érintke-zésbe lépett az irgalmas-renddel s meg-

kérdezte, hogy vajjon hajlandó lenne-e telkéből az új színház helyétül megfelelő részt átengedni s mely árért? Az irgal-masok kijelentették, hogy szíves készség-gel adnak helyet, de csakis a Majláth-terre esz keleti sarkot adhatják, a telek köz-péből azonban, mint a hogy a város ré-széről tervezett, semmi áron sem szakítá-nak ki helyet. A telek körülne 43,000 frtba. Ezen összegből úgy megrettentek a bizottsági tagok, hogy egyszerre megszól-alt valamennyi, fennen hangoztatva: „Nem kell! Nem kell!” — Bubregh Mihály azt mondja, hogy ha az ár oly magas nem volna is, akkor sem szavazná meg a vételt. Az irgalmasok által ajánlt hely félre-est; úgy tűnnék föl, ha ide építenénk az új színházat, mintha elakartuk volna dugni a magyar muzsa csarnokát. Akkor, midőn a Majláth-teret fogadtattuk el, az mondtuk, hogy ha lehet, kiméljük meg a közteret, mert kilitátsba helyeztett, hogy az irgal-masok boltsorának közepét megkapjuk. Megnyugodtunk benne, mert itt csakugyan szép helyet tett volna az új színháznak. De már a szögletre építeni, megvalazó lenne a magyar színészetre nézve. Ezt a helyet nem fogadjatunk el. Valahova azon-ban kell színházat építenünk. De havá? Egyiknek ez a hely nem tetszik, de másí-kan amaz. Mindazonáltal, ha tudott a város iskolákat építeni, kaszárnyákat, sáto-rtábot; valószínűleg fölépítheti a színházat is. Mindennek tudtak helyet találni, csak a színháznak nem jutna hely? Fogadjuk el a város a Majláth-teret. Ezt indítványozta Bubregh. Czirák Ignác Bubregh indítványát pártolta. Aidinger sem tartja megveendő-nek az irgalmasok telkét; de Bubregh in-dítványát se fogadjuk el. Ő szerinte nem kell elhamarkodni a dolgot. Ugymond nem olyan időket élünk, hogy könnyelműleg be-menjünk ily nagy költségekbe. Lesz még rá idő, hogy találunk olcsóbb és alkalma-sabb helyet az eddigiekkel. Tud is már egyet, most még azonban meg nem nevezheti. Bolgár Kálmán azt indítványozta: mondja ki a közgyűlés, hogy föntartja az e tárgyban hozott előbbi határozatát. Papp József ajánlja a régi színház megvételeit. Hartl Ferencz a polgármesterrel egy vé-lényen volt. Látta József azt mondja, hogy tíz év múlva lesz színházunk. Hiába bizzuk meg a tanácsot, hogy keressen al-kalmas telket, csak ott leszünk, a hol a vízvezetékkel vagynak. A vége a vitának az lett, hogy kimondott, miszerint a mult közgyűlés határozata fentartatik s a ta-nács utasittatik alkalmas hely keresésére.

A budai külvárosi közsékről nagybí-rattatni fog. E tárgynál Mendlik Ágoston föl-szólalt s elmondotta, hogy mennyi ren-dellenesség van a temetőben s azt in-dítványozta, hogy jó lenne a temetőben való csatogolást megakadályozni, a temető kapukat bezárni. Papp indítványt tett, hogy a tanács eszközölje ki, hogy a me-zőről egyenesen be lehessen jutni az új temetőbe, ne kelljen nagy kerülőt tenni! Aidinger azt mondotta, hogy megteszi a szükséges intézkedést.

Engel József indítvány az ebeknek szájkosárral való ellátása iránt, kiadottat a rendszeti bizottságnak.

Több kevésbé lényeges ügy gyors elintézésé után a közgyűlés d. n. 1 és fél órákor véget ért.

Törvényszéki csarnok.

A pécsi kir. törvényszék büntető osztályánál 1887. évi március hó 7-étől 12-ig tartandó nyil-vánosságban előadandó ügyek. Március 7-én Kaltenbach János és társai ellen sikasztás, hatóság elleni erőszak és ogatlan elcsajátítás miatt. Johann Károly ellen súlyos testi sértés miatt. Március 9-én. Alrutz Gyula és társai ellen lopás és orgazdaság miatt. Baneth Gábor ellen csalás miatt. Bosnyák János és társai ellen lopás miatt. Március 11-én. Sokács Márkó és társai ellen csalás miatt. Ifj. Horváth József és társai ellen szándékos emberölés miatt. Március 12-én. Nikoltis Mihos és társai ellen szándékos emberölés miatt. Szatykó Bálint ellen lopás miatt.

Külfölkék.

— **Gyermekkert.** A pécsi játékonnyegylet gyermekkertjében a nyári tan-folyam folyó évi március hó 1-én vette kezdetét. Midőn ezt a t. szülők, gyámok és ügybarátoknak tudomására hoztuk, egyszersmind szükségesnek tartjuk az iu-tézet irányáról és hasznáról szólni. A gyermekkert azon hely, ahol 2 1/2—6 éves gyermekek nevelésbe vétetnek föl. A gyer-mekkert a kisdédek kertje, testi és lelki kien-tethetben. Ugy amint a fa és a virág a kertben jartas kertész keze által ápolatik és fölneveltik, úgy lesz a gyermekkertben a nevelő által a gyermekek szaba-lyszerű fejlődése, természetszerű művelő-dési eszközök által előmozdítva. A gyer-mekkert társas játékaik és foglalkoztatásai által kiegészíti a családi életet és a gyer-mek tehetségének összhangzó fejlesztése által előkészíti a kisdédek a későbbi is-kolákra és az életre. Az anyának, bármily szeretettel viseltessék is gyermeke iránt, más kötelességgel (a férj, ház stb. iránt) is vannak s ezért nem is mindig képes gyer-mekével az egész napon át foglalkozni és arra fölfigyelni. A gyermekkert tehát azon órákban veszi át a kisdédeket, midőn azok vagy magukra, vagy műveletlen cse-ledekre vannak hagyatva, hogy lényük és kíváncsiukhoz képest foglalkoztassanak. A gyermekkert alkalmas szolgálatot a kis-dédeknek kornbeliükkel társaságban lenni, mert amily szükséges nekünk felnőtteknek az emberekkel közlekedés, ép oly szük-séges a kisdédeknek egykor gyermekek-

keli társalgása. A gyermek nem jól érzi magát, ha folytonosan felnőttek társasá-gában van, koraszell és koránértet lesz s ez által benne a gyermekiesség hamar kihal. A gyermekkert a kisdédek világa, melyben élnek, erőiket kifejtik, jellemüket kiképezik s minden társadalmi erényre oktattatnak. A gyermekkert kielégíti a kis-dédek munkásságra való hajlamát, mert illetlen lesz, ha foglalatossága nincs és csak rotanti fog, ha nem tud alkotni. Já-ték és foglalkozás, mese és ének, mulat-ság és rövid tanulások a művelődési eszközök az ilykor kisdédek helyes nevelésére.

— **Az ipartestület közgyűlése.** Holnap, vasárnap délelőtt 10 órákor a városbáz közgyűlési termében az ipartestület évi r ndes közgyűlést tartja. Társgysorozat: 1. Évi jelentés. 2. Számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Az 1887. évi költségvetés megállapítása s ennek kapcsán a jegyzők fizetésének megállapítása. 4. Az előjáró-ság elnökének és tagjainak megválasztása. 5. Számvévké választása. 6. Alapszabályok módosítása. 7. Indítványok.

— **A pécsi püspöki tanítóképezdénél** a tavaszi képesítési vizsgálatok f. évi ápril hó 12-ikén reggel 8 órákor az írásbelivel kezdődnek. Akkig ez alkalommal képesítet-tetni óhajtanak, végzett tanulmányaikról, eddigi működésük és erkölcsi viselkedésük, egészségi állapotukról szóló bizonyítvá-nyakkal és keresetlevezetőkkel kellőké föl-szerelt, s allurint igazgatóságához címzett folyamodványaikat f. évi március 29-ig annál bizonyosabban nyújtsák be, mert később érkezett, vagy hiányosan okmá-nyolt folyamodványok figyelembe vételnem fognak.

— **Plébános-kinevezés.** A pécsi prae-bendaria fölött bőven ömlik ki a bőség saraja. Alig egy hó lefolyása alatt annak két érdemesebb tagja nyeri el méltán meg-érdemelt jutalmát, — a jó plébániát. A megyés püspök e hét elején Montemovo herczeg kegyuri jogának átruházása foly-tán a megfresedett német-bolyi plébániára Streicher József karkaplaunt nevezte ki. Előleptetés az egész városban a leg-nagyobb benyomást keltette, mert rövid helybeli működés alatt is a közönség méltó tisztelét és becsülést, mint hitoktató a szülők és tanítványainak benső szeretetét érdemelte ki. Társadalmi működéséről pe-dig szép tanúságok tettek legényegyleti előadásai. Mi csak lelkünk melyéből gratulálhatunk a német-bolyi rom. hath. hi-veknak a művelkedő és tevékeny ujj plébánoshoz, ki egy hiszűk Kúbiányi nemes és hazafias törekvéseit folytatólag fölka-rolni fogja.

— **Fölölvásás.** Dr. Keilner József ho-mópatikus orvos fölölvásást tart holnap, azaz vasárnap déltűn 5 órákor a pécsi kath. legényegylet helyiségében. Targya lesz a „Jägerismus” fejlődésének fejtegetése. Vendégek szívesen láttatnak.

— **Szavalelőadás.** Kedden este a Hattuy tér termében szép közönséget vonzott Strakosch Sándor által hirdettet szavalelőadás. Strakoschnak nagy terje-delmi és igen rokon-szenves beszélő organu-ma van, melyet néha elég ügyesen használ föl az előadandó darabok alkalmával. Schakespeare „Julius Caesar”-ának forum-jelenetét, Heintől „Die Wallfahrt nach Kevelaar”, Schillerlől „A haramiak” to-rony-jelenetét és Coppe-től „Strandgut” balladát recitálta el. A közönség megtap-solt. Dacára annak, hogy igen gyakran lépett föl már a nyilvánosság előtt; semmi elegancia sines megjelenésében.

— **Hymen.** Dr. Krausz Jenő pécsi köz- és váltóüggyrd f. hó 6-án 4 órákor esküszik örök hűséget a varasdi izraeliti templomban öz. Deutsch Mórné leányá-nak: Fülöpke kisasszonynak. — Preller István szlavoniai oldírbortokos a mult hó folyamán vezette eltárhöz Neuman halleki mérnök leányát: Józsa kisasszonyt.

— **Új rendőrtanya.** A hétfői varosköz-gyűlésen bejelentették, hogy a szigeti kül-városban új rendőrtanya fog fölállítani s e végből a Dobszay-féle házban 200 frtért helyiség béreltetett ki. Hat ez nagyon szép és szükséges is; azonban valamit gyelman kívül hagyott a város törvény-hatósága. Pár évvel ez előtt a budai kül-városban létesített új rendőr-allomást, a mi kétségkívül szükséges is volt, most meg a szigeti külvárosban állit föl új őrtanyát; anélkül azonban, hogy a rendő-rség létszámát szaporította volna. A rendő-r-allomány ma is csak akkorra, mint évek-kel ez előtt volt, holott a népesedéshez képest s az újabb és újabb közrendszeti, közegészségi s köztisztasági intézmények létesülése folytán a rendőrség teendője is gyarapodott. De meg a mint tudjuk a rendőrség egy része túlzott szolgálatot is végez. S amúgy is túlságosan meg van-nak terhelve. A ki nem ismeri közelebbi a viszonyokat, talán el sem hiszi, hogy a mi Buzsókink mily terhes szolgálatot végez-nak. Kezdjük a reggel. Kiállítják a rendőrt két vagy négy óra hosszat a piacra, on-an bemegy s a városház alsó folyosóján áll őrt, innen elküldik egy csomó kézbe-sítéssel, ha ezzel végezett utnak eresztik egy tolonczel, azután midőn visszaérke-zett, elküldi egyik-másik „ténus” váltót zsíraltatni, vagy pedig szerelmes levelet kézbesíteni, mire lassacskaan beesteledik. Jön az éjjei szolgálat. Farsangban a bá-lokon virrasztani, más időben pedig mint őrárat kóborolni a város sötét utcáin. Így megy ez napról napra. Nem esoda az-tán, ha az a szegény „röndör” betér éj-

szakának idején valamelyik bumsziba s míg ott szücsölgetve a deczit pihen, az alatt a betűrik uri kényelemmel működnek. Ily viszonyok közt bizony-bizon nem igen lehet sokat kívánni. Tessék a rendőrség létszámát emelni, a város több helyén őrszemeket föllátni, akkor aztán lesz rend. Mindjárt kevesebb lesz a lopás, kevesebb lesz a szemét, nem rontják tar-gonezzák a kövezetet, nem lökdösik le az embert a járdákról, az inasgyerekek nem fejtik le az utcán a hölgyek téli kabátjáról a paszomantot, stb. Sok haszontalanságra költ a város ezereket s a mire szükség lenne arra nem ad. Nem ér az ilyen garasos gazdalkodás semmit.

— **Köszönet a tüzlőtől.** A Budapest-pécsi, Mohács-pécsi és Pécsbarcsi vasutak igazgatósága a következő átiratot intézte Pécs város polgármesteri hivatalához: „Pécsi főműhelyünk f. évi január 13-ára átmenő éjjel történt égése alkalmával a pécsvárosi tüzlőtűz és rendőrség, vérszert: Vaszary Gyula úr parancsnoksága alatt Bábreg Nándor rendőrbiztos, Pinter Matyas rendőrmester, I. tűzmester és Cser Gyula II. tűzmester urak, Pollak Viktor, Falcics János, Csordás József, Batika József, Batyányi József, Sárts József, Makovits Lajos, Kis Pap Ernő, Balazs János, Rab István, Szabó János, Novákóvics Ferenc, Botlik Antal, Ludasi Sándor, Balatonyi István és Halaszek Károly tüzlők, — továbbá Koleszár József, Szűcs István, Bieber Antal, Matkovics György, Lótharecz András, Járányi Mihály, Nyarai Ignác és Horvát András rendőrség a vesz színhelyen való gyors megjelensük, a tűz oltása és mentési munkálatai egy a rend fenntartása körül kifejtett tevékenységük és példaszeli maguk-tartása által kiváló érdemeket szereztek ama siker elérésében, hogy a tűz lokali-záltatott s így a műhely, illetve a társu-lal vagyon nagy része megmentett. Ennél-gyva kedves közlegességemnek ismerem az általam képviselt budapesti-pécsi, mohács-pécsi és pécsbarcsi polgármesteri hivatalnak és városi kapitányságnak, valamint Vaszary Gyula parancsnok, Bábreg Nándor rendőrbiztos, Pinter Matyas rendőrmester s I. tűzmester és Cser Gyula II. tűzmester urak-nak köszönetemet nyilvánítani, a fentebb elősorolt tüzlőtűz legénység és rendőroknak pedig elismerésem nyilvánítását mellett 27 rtiót azon kéréssel átszámaztatni, hogy a felsorolt tüzlőtűz legénység s illetve rendő-roknak között kioskian méltóztassék. Buda-pestben, 1887. február hó 7-én. Tisztelettel az ültetgátszó Tialy s. k.

— **A város kereszt egyet baranyamegyei választmánya,** a pécsvárosi főkegyelet 1886 ik évi számadásának kivonata és a választmányhoz tartozó többi fiók-vagyon állapota-nak föltüntetése. I. A baranyamegyei vá-lasztmánya, 1886-ik év december 31-én ma-radt: 1246 ft 96 kr. 1886 ik év alatt befolyt: 1320 ft 18 kr. Miből kiadott: A budapesti központi igazgatóságnak az alapzabály értelmében járó jutalek fejében 633 ft 33 kr. Segélyezésre a megyében 24 ft. Szatmármegyei vizkármentesítőknek 10 ft. Stryi tűzkárosultaknak 10 ft. Az egy-letű inok jutalmazására 20 ft. Az egyletű szatmármegyei vizkármentesítők jutá-lására 25 ft. Litografiai költség 5 ft. Egyéb kezelési kiadásokra 36 ft 35 kr. Összesen 763 ft 68 kr. Maradvány: 566 ft 50¹/₂ kr. S így 1887-ik évre az egy-letű jeltár javára áthozott: 1803 ft 46¹/₂ kr. II. A pécsvárosi főkegyelet. 1886 ik év december végéig maradt: 584 ft 83¹/₃ kr. 1886-ik év alatt befolyt a pécsi takarékpénztár 50 ft adományával együtt 1233 ft 68 kr. Kiadott: a baranyamegyei választ-mány pénztárát illető évi járuléki fejében 420 ft 40¹/₂ kr. A városi szegényház ja-vára 502 ft 89 kr. A szatmármegyei viz-károsultaknak 10 ft. A stryíi tűzkárosultak-nak 10 ft. Kezelési kiadásokra 3 ft. Össze-sen 943 ft 55¹/₂ kr. Maradvány 286 ft 82¹/₃ kr. 1887 ik évre áthozott tehát 871 ft. III. A főkegyelet. A pécs városi főkegyelet va-gyona 1886. év végén: 107 ft 15¹/₂ kr., a mohácsi 155 ft 9 kr., a sz. lőrinczi 90 ft 90 kr., a bar. sellyei 160 ft ¹/₃ kr., a dárdaei 125 ft 38 kr., a bar. bányi 67 ft 60 kr., a villányi 45 ft 1¹/₂ kr., az üszögbi 28 ft 1 kr., a hercegi szőlősi 18 ft 38¹/₃ kr., a siklósi 89 ft 46 kr. A pécsvárai fők 1886. évi számadása még nem érkezett be. Legközelebbi állapításuk fogynak több helyen letevéseztetni. Tagdíj évenként 1 ft. Előre ajánljuk a nemes czélu együletet a közönség lelkes pártfogására.

— **Uj hitbizomány.** A király megengedte, hogy trakostyáni Draskovich Iván gr., a részére néhai anyja, Draskovich Karoly grófné, utóbb öz. Voher Lajosné, szül. Batthyány Erzsébet grófnő által vég-rendeletileg alapított elsőszülöttségi hitbi-zományát, a melynek tárgya a Baranya-megyében és részben Somogy megyében fekvő „Selye” uradalom, föllátni hasa. Az igazgatónak hitbizományi hatóságul a pécsi királyi törvényszék jelölte ki.

— **Orgona-folaváltás.** A budai állami paedagógiumban szép ünnepély volt m. hó 25-én. E napon adta át Angster József pécsi orgonaépítő az intézet dísztermében felállított 12 változatú remekművét. Az át-adásnál jelen voltak: Gönczy Pál miniszteri tanácsos, Békey Imre tanfelügyelő, Havas Sándor igazgatósági tanácsos, Bogisick Mi-hály prépost budavári plébános, Gyertyánfy István igazgató, Bartalus István és Rákóczy István zenetanárok és a tanári kar több tagja, mint fölkerült szakértők és vendégek. Az átvételi bizottság belépésekor az intézet

ifjúság férfikara rázendítte Beethoven „Isten dicsősége” cz. darabját orgonakísérettel, mely után több orgona-darabot játszottak, bemutatva a registereket különböző kombinációt. Az átvételi bizottság az orgonaépítő előtt teljes meglegedését fejezte ki.

— **Halálozás.** Hackenschmid Ignác a licenzt nyomda üzletvezetőjének leánya Marika, f. hó 3-án hosszú szenvedés után tüdővészben meghalt. Hült temeit ma délután 4 órakor fogják örök nyugalomra elhelyezni. Áldás halmvaira!

— **Khon Endre.** Egymásután hulla-nak egyházmegyénk érdemei. Alig hogy nyugalomra tettük Kubinyi Eleket, az igazi „béke-apostolt”, már is fölszakad a még hegedésnek is alig indult sejt sejt, Khon Endre villányi esperes-plébános és szentszéki ülnök hétfőn éjjel élté 67-ik évében elhunyt. Érdemeiket szerzett reá, hogy rokonszenvvel emlékezzünk meg róla, s halálában elismeréssel adózzunk azon törekvéseknek, melyek életén át vezére-ltek. Két napon át folytonosan zúgott a templom-harang Villányban. A ködös le-vegőben tópa hangföszlányokba szaka-dozott szét a máskor csendű, érezes hang. Egy község sóhaja, elnyomott zokogása, gyászba szült a panaszos harangzúgás-ban. A gyszót ott van a lakosság szívében, ar-czán. A lángbuzgó pap született 1820 ban Zombán, 1842-ben fölszenteltetvén Kémén-den, aztán Pécsváradon káplán volt. 1850-ben lapáncsai, 1854-ben villányi plébános, 1868-ban siklósi-kertületi esperes, 1874-ben szentszéki ülnökké nevezetik. Halála nem váratlanul történt: már évek óta betegeskedett. Makacs időbajja majd jobbra, majd rosszabbra fordult, míg végre a halál megváltotta szenvedéseitől. Szigo-runak, elzárkózott természetűnek tartották, ki kerülhetlen kegyet meggyőződés, bí-rálta a hibákat. Ritkán veyült a mulatók közé. Bántotta minden tévedés úgy az életben, mint a becsület terén. Így maradt fenn neve, így emlékeznek reá a legjobb barátai, a kik szigorúnak tartották, mégis szerették, és tömegre ment tisztelőinek száma. Neki csak egy párta volt: az a melyik az igazság; egy érdeke: az ami az egyház és hazáé. Villányi 30 éves működését az önföladozó lelkipásztori sze-retet időszakának lehet nevezni, hol anny-i szepet és jót teremtetett föl! Kinek egy napja sem múlt el anélkül, hogy ne ta-nult, tanított, dolgozott és ne létesített volna. Egyre törekedett a tökélyes felé s tán lángbuzgalma s a hives lelki gondo-zásának szomja emésztették föl? O sze-retetet vetett, szeretetet aratott. Mivelt ember és földmives, szegény és gazdag és elhagyott nyomorok — mindig hallott ajkáról olyat, mely őt a hievert élő buzgó pap iránt halára és szeretetre gyulasztá. Mindenikéi elhíven tudott alkalmazkodni, s ahol kellett, az igazsággal a szelid mé-lányságot is tudta egyesíteni. Így a plébánoskodása alatt fölmerült élejellegi is-kola-vitában szelidsége, nyajassága és hűles belátása volt a szerencsés kivezető. Tekintélyes jövedelme lévén, nemcsak rokonainak volt bőkezű jötevője, hanem igaz pártfogója az irodalomnak, számtalan jö-tékony egyesület-, özevgyeknek és árva-knak. Erre mutat szép végredelekezése, kiemelve csupán az egyet, hogy 500 forint jövedelmező villányi magán szöllejét a plébániának hagyományozta. Halálát hívein s nagyszámú barátain kívül, mert a boldogult egyike volt a legvándorszeretőbb embereknek, valamennyi ismerője ösztönte gyászolja. S azzal a tudattal hunyhatta le szemét, hogy mint ember, pap s bázai hivatását betöltötte, mert szeretett és el-vette az élet legjavát, melyet szeretve volt. Szeretett és szeretve volt mint kevesen, s a koszoruk — melyeket nem bínság és szokás tűzött koporsójára, a kedden végeztetett temetésére egybesereglett im-pozáns gyászoló közönség, Troll Ferencz pápai praclatus megjelenése a gyászszertartás teljesítésére, a siklósi-kertületi pap-ság partéja: ennek tanúi! Nyugodjál béke-ben, aludjál szeliden nemeslelkű buzgó pap! Mi imáinkkal és áldásainkkal kísér-jük álomra hajlott fejedet, égbe előremet szeretteidhez röppenő lelkedet!

— **Birkózó öregek.** Mindenütt széles e hazában, a legszűkebb családi körben, az utcán, a vendéglők és kávéházakban, mindenütt és mindenkor csak a népfölkész-lő foly a beszéd. Családi körben nem ritkán az aggodalom, míg a vendéglők és kávéházak-ban a politikai kedv hozza a nyelvre a népfölkész kérdését. Így történt ez Reberics Mátyás mohácsi vendéglőjében is. A boroz-gató társaság egy tagja csakhamar a népfölkészlőre vevén a beszédet, némelyek lelke-sedéssel szoltak a muszkaverő népfölkészlő jövő dicő-tteiről. A lelkesedés tüze meg-szállt két öreg: Sajnovics János 82 éves szomszéd és Rjó József 70 éves cizmadia-mester szívét is, kik nyomban az egész ven-déglő közönség előtt dokumentálni kívánták a népfölkészlőre való „tauglich” voltukat. A két öreg kiállott az udvarra és ingujjára felkötve birkózni kezdett egymással: rövid ideig tartó huzakodás után a fiatalabb (79 éves) Rjó József az öregebb (82 éves) Sajnovics Jánost földhöz vágta. Mind a kettő úgy találta, hogy mindegyikük még elég „taug-lich” a népfölkészlőre.

— **A népfölkészlők és grámol nélküli családtagjaik.** Most midőn egy részről, a népfölkészlő törvény végrehajtása iránt a szükséges intézkedések végrehajtatnak, más részről pedig báboru veszélye fenye-gtet: többször fölmerült a kérdés, hogy mi lesz azon családtagokkal, kik egyedül a

népfölkészlőként behívott családapa keres-ményére vannak utalva. E kérdést meg-oldja az 1882: XI. t. cz., mely szerint a népfölkészlő családtagjai a családapa be-hívása esetén ugyanazon elbánsában részesülnek, mint a mozgósítás esetében behívott katonák és honvédek grámol nélküli családjai: t. i. államilag segélyez-tettek. Segélyezésre igényvel bírnak: a behívott neje, gyermekei s unokái; apja, anyja, nagypapja, nagynyanya; apósa, anyósa; testvérei; — a menyienben ellátásuk egészen vagy részben a behívott keresményéből vagy szolgálati béréből fölvetetett. A segély minden fő után és napoként azon katonai átvonulási élel-mezési illeték összegével számítandó, mely a bevonultak állandó lakhelyére nézve meg van állapítva. A menyienben a segé-lyezett család saját lakással vagy ingye-n lakással nem bír, lakásilletékkel is ellát-tatik, mely rendszerint az ellátási illeték-nek felében állapítandó meg. Ha a behi-vott elesik vagy a szolgálatban kapott sérülés vagy betegség folytán a mozgósí-tás tartama alatt meghal, családtagjai az elhalálozás napjától számítva még hat hó-napon át részesülnek az általuk addig élvezett segélyben. — Ezen fölfogást valja egyébként a honvédelmi miniszter is.

— **A pellérdi urodalmat tudvalevőleg** Brázy Kálmán sósborszezgyáros és föld-birtokos vette meg Novack, született Krebs Johanna urnótól, kinek a birtok örökségét képezte. A szerződést Bécsben, — a hol a volt tulajdonosú tartózkodik — kötöt-ték meg lovag Olschbaur Károly kö-zjegyző előtt. E szerződés szerint Brázy a gyódi ingatlanok s a regényei egy részének kivételével az összes 2750 magyar holdat kitevő (holdját 1200 □ ölével szá-mítva) pellérdi urodalom ingatlanait a hoztártartozó ingóságokkal 400 ezer fo-rintért, a mag-, kocs- és gépkészletet pe-dig 50000 forintért vette meg. Az erő-vágatásra vonatkozó szerződések Engel Adolf és fia fakeskeredő cézzel fönntartatik. Az átadás 1887. évi január 1-től február 10-ig történt meg, de február elsejétől Brázy már a birtok használa-tába lépett. Az új földesur a birtokot új-ból fölmeríti a Bécsben levő térképek szerint, mert úgy tapasztalták, hogy a szomszédos telkes gazdák időközben több apró részt elesíptek a nagy ingatlanból, aztán új térképeket készített a birtokról s a láncozás már a napokban kezdetét fogja venni. A kastély renoválását is tervbe vette Brázy, mert családja a nyarat az új birtokba fogja ültetni. Irja a „Pécsi Hírlap.”

— **Rablógyilkosság.** Csieseri Szabó István mohácsi lakost rokonai, midőn hus-hagyo kedden reggel a szigetbe mentek szénáért, szállásan halva találták. Az eset a bíróságnak följelentvén, a szerdán dél-elt megjejtett boncolás folytán kitűnt, hogy Szabó István megfojtás által elve-tett gyilkosság áldozata és hogy a ha-lál a boncolást megelőzőleg néhány (2—4) nappal következett be. A tettesek és a gyilkosság körülményei eleinte ismeretle-n voltak ugyan, de nem sokáig. A gyil-kosok egyéb garázdalkodásai csakhamar raveztek a bíróságot a gyilkosság tet-teseinek felfedezésére. Ugyanis szeremei emberek már vasárnap délután eljöttek a duna-szekesőli szigeten keresztül a hétfőn tartott mohácsi vásárra. Néhány ilyen vá-sárosz azonban az említett szigethez me-gtámadott két rabló, névszerint Sós Fe-rencz és Fabics Imre fogtli illetőségű, csavargó által, kik lövöldöztek is a vá-sárra menőkre. Az utóbbiak azonban ösz-szeálltak, lefegyvereztek a zsiványokat és megkötözve átszolgáltatták őket a duna-szekesőli csendőroknak. Mohácsra kísértet-tén és ajárásbíróságnak átadatván, egysze-rűnd átszolgáltatták a tölök elszedett tárg-yaik, n. m. egy lövegyver, revolver, zseb-óra, kés, gyufatartó stb. Csieseri Szabó István rokonai hallván a dologról, eljöt-ték a járásbírósághoz, hogy megnezzék a rablókot elszedett tárgyakat; alig pillan-tották meg ezeket, nyomban állították, hogy ezek meggyilkolt rokonuk tulajdonát képezték. E körülmény tehát kétségen ki-vül helyezett, hogy Sós Ferencz és Fabics Imre Szabó Istvánt szombat és vasárnap közti éjjel meggyilkolták és kirabolták. A gyilkosok e tettüket eleinte tagadták ugyan, később azonban beismerték, hogy a rablást közösen követték el, de a gyl-kosságot egyik a másikra tolja. Hogy a rablókot elszedett ingóságokon kívül ta-láltak e a meggyilkoltak pénzét is, vagy sem, az a vizsgálat eddigi folyamában még nem volt kiderítendő.

— **A pécsi polgári ifjúság** által rendezett piknik alkalmával föllüftettek: Förster Béla, öz. Erreth Károlyné 5—5 ft, Otocska Géza, Lamber Reszó 4—4 ft, Szántó N. Skrobay István, öz. Amber Vilmosné, N. N. 3—3 ft, Pinter József, Hoffman N. (Colonia), Eizer János, Horváth Fe-rencz számtartó, idős Hoffman Károly, Schlach N. 2—2 ft, Reich János, Repits Ferencz, Heid-rich N., Szemányi Ferencz, Böhm Manó, Hoppel Alajos, N. N. 1—1 ft. Összesen 49 ft.

— **A pécsi jótékony nyegylet** által rendezett közveszorrára folytatottak következő adományok foly-tak be: Cseh-Köfövr Anna 10 ft, Aidinger Jánosné, Cseh-Sauska Mari, br. Majthényi Amália, Krasz nay Mari, Matyasovszky-Zsolnay Teréz, Scauter Gusztáv néha László, Hábner Gáspár (úszógő), Rath Nátalya, Kopaszyna-Sikorski Ta-deusz, Szeifricz István kanonok, Szivér István (Sikló), Zsolnay Vilmos 5—5 ft, Sipőcz Frida 200 szifón és 3 ft, Bedő Anna, Frazzi Alajos, Kovács Mihály 3—3 ft, Hölbling Julia 2 ft 60 kr, Bodó Karolina, Eizer Jánosné, Fischer Ferenczné, Haidacker Anna, Maletter Rudolff, br. Ottinger Grotfriedné, Schwarz Katalin, Schwarz Matild, Erreth Kálmán, dr. Fajkai Sándor, Galamb Gyula, Girtl N., Hoffmann Ferencz (Co-

lonia), Keserits Pál, Lammer Ágoston, Pinter József, Porgess Ede, Ribay Ferencz, Rupprecht József, Ruzovics József (Kopács) 2—2 ft. Be-nyovszky Manóné, Schulhof Róza, Tolnai Vi-mosné, Szirányi Karolin, Viskulety Fene-na Aulik János, Heger N. és dr. Mettinger (Colonia) 1—1 ft. Összesen: 137 ft 60 kr. Pécsen, 1887. február hó 23-án Magyarly Róza, n. p. alelnök.

A székrekedésről. A székülés akkor áll elő, ha azok a föl nem használható anyagok, melye-kei testünknek magából ki kellene ürítania, az al-vesti szervek petyhüdtsége miatt, mely a belek mozgását meglassítja s a gyűrű alakú végbél is-met feszítő s összehúzó erejét megtompítja, tes-tünkben megrekednek. A megemésztendő táplálék hosszúas vesztelése a gyomorban s bélcsatorná-kban gázokat fejlesztve ki (fölvívódást) kellemetlen nyomást, feszültséget érzünk s ez különben a házúra hajló s inkább kövér testűeknek fordul elő terhes nőknél vagy a gyermekgyászúság után is gyakran. Aztán panaszokodunk, hogy a fejünk föl, mellünkben, hátunkban, altestünkben, gyomruk-ban, beleinkben nyomást, szúrást érzünk, hogy széküld, vértörődés, aranyér, rástakórság s hys-teria stb. bánt, tagjainkban lankadság, zsibbadás, étvágyunk nincs stb. s mind e jelenségeket külön-állt betegségeknek tekintjük, pedig csupán másod-lagos bajok a székrekedés következményei. Leg-jobb bizonyosága ennek az, hogy mihielyt a kitűrlés megtörténik, a többi bajok is megszűnnek. A fűnt említett esetekben Brandt R. gyógyszerész svájci labdacsin (egy doboz ára 70 kr., a gyógy-szerárakban) az orvosok is számosan mint legjobb szert ajánlják, mert kellemes, biztos hatású s egy-általában nem ártalmas.

Irodalom.

— **Az „Ország-Világ”** 9-ik (febr. 26.) száma az e lapnál már megkezdett gazdag tartalommal és művészi kivitelű képek egész tömegével jelent meg. Közleményei a következők: „Hamvazó” Má-justól, „Egész világ” költemény Közma Andor-tól. „A zsuksnik” regény Tolnai Lajostól, „Anyák szíve” elbeszélés Szántó Kálmán dr-tól, Wellerle Sándorról (arcképpel) Sölym Jenőtől, Ouida ma-gyar tárgyú regényéről K. G-től. A hétről Szé-kely Huszartól, Nők világa stb. A képek közül felemlyük Tahí Antal „Libapasztorlány”-át, Barabás Miklós egy 1834-ből való rajzát „A szabál-ni szobra Bolgónában”, Karvalytól egy sikerült genre-kép „Nagy narancs egy hatos!” „A remete”, Halasztó idilli stb. képek. — Előzetési föltételek: január-december 10 ft, január-jún. 5 ft, júl.-sept. 2 ft 50 kr., júl.-decemberre 5 ft. Az „Egyértékes”-sel együtt: egész évre 28 ft, félvre 14 ft, negyedévre 7 ft, egy hóra 2 ft 50 kr. Az előzetési pénzek a Pallás irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők, Keeske-méltuza 6. szám.

— **Szerelmes történetek.** Irta Gárdonyi. Nyomatott Győrött, Grosz Gusztáv és társánál, 1886. Kapható Budapesten, Aigner Lajos kereskedésében. — Ára: 60 kr. Tartalma: A szép pénztárosnő. — Az álom. — Hol van a kakas? — Halottak ven-dége. — Zálka. — A szerelmes örültje. — Rövid ideig tartó szivizony. — Károly tragédiája. — A patogányok szerelme.

— **Magyar családi lapok.** Képes szépirodalmi heti lap. Kiadja: Székely Aladár, Budapestben, dob-utca 14. — A 22-ik szám tartalma: A két barát. Elbeszélés. (Folyt.) Önbiztató. Költemény. Paula története. Elbeszélés. — Hogy szeret az asszony. Segény. (Folyt.) Emlékezés. Költemény. — Az eleséretű bűnről. Angol elbeszélés. Tárca. — Képek. A bolnecolat Prometheus. A szarvas család stb. — 23-ik sz. tartalma: A két barát. (Folyt.) Róza halála. Költemény. — Paula törté-nete. (Vége). Hogy szeret az asszony. (Folyt.) Évek múlva. Beszéd. Tárca. — Képek: Okol-viald. — Succi a mikopálai stb.

— **Magyar házi asszony.** 8. sz. 1887. Tar-talma: I. Föl. Teleski Jozsefné grófnő felhívása. — Miért nem szellemek a szép férfiak? — Hogy adjunk nagy ebédet. — Kérdés a „Magyar házi-asszony” olvasóhoz. Orvosi tanácsadó. — Gyer-mekünk. Háztartási gazdaság. stb. II. „Munka levél”. — Telen. — Budapesti élet. — Párisi tárca-utól. — Tircene. — Az arany pillangó. Irodalom és levelez. Regény. (23. folyt.)

Közzgazdaság.

A fák tavaszi metszésének főbb szabályai.

Itt lévén a fák tavaszi metszésének legfőbb ideje, időszertünk tartjuk a met-szés főbb szabályait a következőkben elősorolni:

Az alma és körtékának a vezérágak a talaj s éghajlati viszonyok szerint min-dig úgy metszendők vissza, hogy a legle-gli hagyott rügyből kellő erősségű új vezérhajtást nyerhessünk s ezenkívül, hogy a meghagyott vezérágészén levő va-lamennyi rügy kihajtszon.

E célok elérése végett a jó talajban s hűvösebb éghajlat mellett nyert erős vezérágak hosszabbban, a gyengébbek rö-videbbre metszettek vissza.

Ha mindamelletti is valamely vissza-metszett vezérágon egyik vagy másik rügy nem hajtana ki s e hajtás akár észlel-sezési, akár (alakfáknál) szépségi okokból szükséges lenne, úgy az alva maradt szem felett egy fordított v alakú bemetszést tesztünk, így a vedkerigésnek a szem felett utját állva, a nedv az alva maradt rügybe száll s azt hajtásra fogja kény-szeríteni.

Néha oly erős növést valamely fa, hogy igen erősen fára hajtana, ha annak vezérágát csak oly rövidre metszenük vissza, a menyire nem lenne alsó rügynek ki kellene hajtania. Ez esetben tehát kövé-rebb talaj s erős vezérágak mellett a ve-zérágat tehát hosszabbra metsztünk s így az alva maradt rügyeket az említett v alakú bevágással hozatjuk életre.

Ezen hosszabb metszés erősen növé-fáknál azért igen észszerű, mivel így a kijövő hajtások gyengébbek lévén, hama-rabb változnak át gyümölcsérmő galyakká, (tehát nyársak, pecek s később gyümölcsérmőkké), holott rövid metszés e fákak csak az erősebb fajhajtásra ingerelne. Gyengébb növéstű fákna a vezérág egy harmadára, erősebbeknél f lére, kétharma-dára metszendő vissza.

Midtán a rövidre metszés erősebb-fát, a hosszúra metszés pedig termőgalya-kat hoz létre; igen észszerű idősebb fak-nál a vezérágakat egyik évben rövide, a

másikban hosszúra metszeni vissza; így a metszés végcélja, a fa ereje s termése közti egyensúly legjobban lesz elérhető.

Gulánál s egyéb alakított franczia fákna a vezérágak mindig kifelé álló szemre metszettek: oldalt néző szemre csak olyankor metsztünk vezérágakat alak-fáknál, ha az így nyerendő oldalhajtásnak valamely hízagot kell szimmetria elérése végett kitölteni.

Gyakran a vezérág tövében igen erős oldalvezérágak állanak. Ezeknek metszése kiváló gondot és figyelmet kíván. Itt vagy eltávolítjuk ez ágakat egészen, ha feles-legesek, vagy ha szükséges, egy a tövük-nél levő rügyfűtsáig vágjuk vissza azokat. Ha ez utóbbi módot applikáljuk, egy a természet talán soha sem indulódtott mel-lék vezérágak gyűrűs részéből, az alsó szemek gyümölcsérmő galyakká fejlőd-nek ki.

Ha valamely egy éves ág igen gyenge lenne, ennek gyűrűs részén 1—2 hossz-bevágást tehetünk az ág alsó oldalán is. Ezen műfogás által, nem is hiszi, a ki nem próbálta, mint erősítőleg lehet a gyenge ágakra hatni.

A termőágak az alma és körtékának fél—kétharmada, tehát annyira metszet-nek mindig vissza, hogy azoknak felső rügyei gyümölcsnyársakká, alsó rügyei gyűrűs galyakká s levélrügyekké fejlőd-jenek; a ki nem hajtó rügyek itt is egy felső v alakú bevágás által hajtának ki.

Igen hosszú termőágaknál a metszés sokszor nem is vezetne célra, ezeket feltűköl tü visszahajlítjuk vagy felkűköl tü kissé bevágjuk s kissé megtörvén a be-roppantott felét is rajt hagyjuk a fán esüggni. Ezen kezelést által a legerősebb s vadul növe vesszők is termőgalyak-at fognak az alsó részükből hozni; mert a fölösleges nedv a fölig letört ágészben abszorbeáltatik.

A gyümölcságak metszésénél tekintet-tel kell lenni az illető gyümölcstajra is. — Vannak almafajok példának okáért, a melyeknél a termőrügyek mindig az ág végén foglalnak helyet s ezeket metszés-nél minden kerítés jól láthatja is. Az ilyen fajoknál mindig hosszúra (kétharmada) metsztünk; sőt ha ezeknél a termőág 15 cm-nél nem lenne hosszabb, ne is bánt-suk azokat.

Az alma- és körtékának előforduló (3—6 cmnyi) rövid gyümölcsnyársakat egy-általában ne bántuk; örüljünk, ha azok nagyobb számmal vannak jelen fáinkon. Ha igen hosszúk lennének s végükön igen erős hajtórügy foglalna helyet, kivétel-ten igen keveset (1—2 cmnyire) vissza-metszhetjük vagy még jobbnak tapasztal-tam, ha e végrügy körülünkkel egyszerűen lecsépítik. A gyümölcsnyársak csak onnét távolíthatók el egyszerűen, hol azok fölös-legesek vagy károsak a fa erejére nézve. Az ugynevezett gyűrűsgalyak és gyümölcs-nyársak érintetlenül hagyandók s csak alakfáknál távolíthatók közülök el itt-ott egy-kettő, ha azok igen sürűn állanak, vagy egymással irányulnának.

Az u. n. gyümölcstelep, mely a gyümölcs-s gyűrűsgalyak több évi elágazá-sából származik s a mely a gyümölcsnek tartóját s hordozóját képezi a mely hosz-szabb idő muldán elvénül s el is hal; az utóbbi esetben a telep végrügyvel nem bántott elágazásai visszametszendők, hogy így új termőgalyakat nyerünk. A gyűrűs-galyak, a nyársak erősebbek lehetők, ha azon 2—3 hosszbevágást ejtünk.

A csontárgyümölcsfák kezelése az alz mároktól sok tekintetben eltérő. A mig a almároknaál és e nyganzaon termelőek több éven állandván, terem és termés; több éven át készul, vagy készültetik elő-addig a csontároknaál, főleg a barackok-nál a már egyszer termést szolgáltatott vessző, több termést nem hoz, nem is igen hoz hajtásokat s a termés mindig följob-b vonul s a tavaly öszlére kiért hajtások rügyeiből kerül elő; a fák tehát kellő ke-zelés nélkül fölkapaszkodnak. — Minden egy éves vessző tövében találunk két hajtórügyet, melyek csak akkor fejlődhet-nek jól ki, ha még zöld hajtás korukban, tehát a megelőző év nyarán visszacsépet-nek. Tulajdonképen tehát a csontárok-metszésének orozslánsze nyarra esik s itt a nyári metszés már annál is inkább jobb; mert a zöld metszést a csontárok soha sem nyílik meg; mig a tavaszi met-szésnél gyakran megkapja a megafolyás és a fodrosodás betegségeket, melyek a barackfákat csakhamar tönkre is szok-tat tenni.

A csontárok termő vesszőinek metszése egyébként tavasszal úgy történik, hogy azok ¹/₃—¹/₂-nkra metszettek vissza, min-dig úgy azonban, hogy a meghagyott leg-felső rügy levél, vagyis hajtórügy legyen; mert a barack-vesszőnél a legfőbb helyen hármas rügyek foglalnak helyet, s ezek két kltjele termőrégy; csak itt ott tá-lalunk oly rügyeket, melyek egyedül álla-nak s hajtások képzésére szolgálnak ki-zárólagosan.

E visszametszés (és a nyári vissza-csépés) folytán a vessző telve lesz termő galyakkal, csak az alján lesz egy zöld hajtás, mely virágzó nem hoz. E hajtás kellő kifejlődésére a nyári csépkedés al-kalmával kell törekednünk; mert ezen ugarhajtás fölött a kitértet vessző jövő tavasszal lesz el fog távolítottani.

Ha gyümölcses teljesen megrakott öszi barackfákagkat akarunk nyerni, úgy a tavali vezérág mellékvesszőt két szemre metszettek vissza s ez által a vessző tö-

